Aki e sorokat rója, most betűről-betűre araszolva látja át szövegének maradéktalanul fölösleges voltát. Mintha riasztó botfülűséggel beállna zavartkeltőnek az egymáshoz tartozók alkotta láncba:

1966 őszén az erdélyi Marosvásárhelyen a leszálló alkonyatban tart hazafelé a költő, az elvitathatatlanul igazi nagyok közé való **Székely János**, arcán árnyakkal, ajkán undorokkal. Egy iszonyú évszázad alig lépte át delelőjét, de a foga fehérjét már jócskán kimutatta. S a költő már jól ismeri a századot: tudja, hogy fog ez még iszonyúbbat is mutatni. Ám, ahol véget ér a köznapi erő, ott kezdődik a magasabb lényegű segítség. A meggyötört poéta egy ablakból váratlanul zenét hall: enyhet adón és vigasztalón megérinti őt és arca árnyait elhessenti Johann Sebastian Bach századokon átnyúló szellemujja.

Bálint Márta 1966-ban Marosvásárhelyen még kisleány. Abban az örökléttévé tágult pillanatban - ki tudja? - talán párszáz méternyire az ihletett helyszíntől már elszenderedett és azt álmodja, hogy viharos tapsok ünnepelte színésznő szülővárosában, forró sikerek boldog asszonya.

Aztán utoléri őt is a zaklatott század, mely különös kegyetlenséggel tudott elbánni legérzékenyebb gyermekeivel, kivált azokkal, akik valamely múzsa szolgálatába szegődtek.

Megy tehát hazafelé, immár a Gellérthegy alatt, a század alkonyatában a színésznő, sok fény és ború érintette arcán árnyakkal, sok messzecsengő szót kimondott ajkán undorokkal. Megy és utoléri őt az utca iszonyata, úgy, hogy már menekül valami fészek melegébe. Kifulladva érkezik, s a különös véletlen folytán kezébe kerülő könyvből kinyúl felé a messzi hallhatatlanságba költözött nagy költő Székely János szellemujja. Vigasztalón megérintve arcát elhessegeti arról az árnyakat Johann Sebastiant idézve.

Most a pódium művésznőjének szívében nő örökléttévé a pillanat, amint elhatározza, hogy testet ad a gondolatnak, élő, remegő szubsztanciát az üzenetnek. Hogy maga válik a Jellé: létezik ez a mindeneken átívelő mágiája az együttérzésnek, az egylényűségnek.

Ez már egy másik század, a huszonegyedik. Nem ismerjük, nem tudjuk, milyen lesz. Abban azonban bizton reménykedhetünk, hogy e fényben szikrázó korongról a vigasztalóan simogató hang - a Bálint Mártáé - valahol valakit, akinek ez nagyon fontos lesz, majd szellemujjként megérint.

E varázslathoz pedig nem kell okoskodó magyarázat. A megfelelő pillanatnak kell megérkeznie csupán. Talán épp ez az a pillanat.

Eltati Jozsef